

Overweging bij Marcus 9, 30-37

Alweer een jaar of twee geleden, toen het conflict in Syrië nog niet zo groot was dat het iedere dag voorpagina nieuws was, las ik – op pagina 5 ofzo – een kort bericht over een priester in Libanon. Op een avond, vertelde hij, stond er voor zijn deur een vrouw uit Syrië met 7 kinderen, en vroeg om hulp. De priester, die zelf ook niet veel geld had en even niet wist hoe hij deze mensen zo direct moest helpen, vroeg de vrouw om over een week terug te komen. Een week later stond de vrouw opnieuw voor zijn deur. Dit keer met nog maar 6 kinderen, want de jongste was in de tussentijd in de vrieskou overleden.

De evangelietekst die we vandaag lezen, kan nauwelijks actueler worden. 'Wie een kind als dit opneemt in mijn Naam neemt Mij op; en wie Mij opneemt neemt niet Mij op, maar Hem die Mij gezonden heeft.' De vraag die er in het nieuws direct achteraan wordt gesteld is 'hoeveel dan?' Hoeveel vluchtelingen moeten we opnemen? En in het kielzog daarvan maken we ons zorgen over 'onze' banen, 'onze' economie en 'onze' westerse cultuur. Wat gaat het ons kosten? Willen die mensen eigenlijk wel integreren? Misschien zijn er wel terroristen bij? Schoorvoetend maken we afspraken over 'een eerlijke verdeling' van mensen en sluiten vervolgens onze grenzen af en bouwen hoge hekken, letterlijk of figuurlijk.

Deze reacties zijn misschien wel begrijpelijk, als we ons er maar van bewust zijn welk gevoel eraan ten grondslag ligt: angst. En angst is een slechte raadgever. Dat kunnen we ook opmaken uit het gedrag van Jezus' leerlingen. Jezus vertelt hen dat hij zal worden verraden en gedood, maar dat hij na drie dagen weer zal opstaan. De leerlingen begrijpen hem niet, maar, ze durven geen vragen te stellen. Het zal nogal een schok zijn geweest: hun vriend en voorbeeld, de man voor wie ze huis en haard verlieten, ervan overtuigd dat hij de Messias is, de Mensenzoon, die recht zal maken wat krom is, die, zoals Tjeu dat vorige week zo mooi verwoordde 'met trommels en trompetgeschal een machtig rijk zal stichten' – deze man vertelt hen doodleuk dat hij zal worden vermoord. En het is niet de eerste keer dat hij dit zegt. Het jaagt hen angst aan.

Ze durven geen vragen te stellen, de volgelingen van Jezus. Misschien omdat ze bang zijn voor de antwoorden (is hij toch niet de Messias?) misschien ook uit angst om door de andere leerlingen voor dom te worden versleten. Ze stellen geen vragen, maar de angst blijft leven, het broeit. En omdat een zulke benauwdheid toch altijd een uitweg zoekt, en dan gewoon ergens anders aan de oppervlakte komt, gaan ze met elkaar redetwisten over wie er de grootste en de belangrijkste is. De eigen positie veilig stellen. Ik eerst – en dan jij.

Is dat niet precies hetzelfde als wat velen van ons op dit moment doen? We maken ons zorgen over de vele brandhaarden die er op de wereld zijn, we worden geraakt en soms ook overweldigd door het leed van al die wanhopige mensen – en we hebben er geen antwoord op, voelen ons machteloos. Vanuit dat soort gevoelens ontstaat een behoefte aan veiligheid, zekerheid: ik eerst – en dan jij.

Tijdens mijn studie theologie zei een docent ooit, maar dan in een heel andere context, dat het gaat om het uithouden van de spanning. En ik beseftte dat dat voor zo ongeveer het hele leven geldt: het uithouden van de spanning. Je niet laten innemen door kamp A of kamp B en de ander met modder bekogelen. Je niet dusdanig vereenzelvigen met de een dat je de ander niet meer wilt of kunt horen. Maar juist in de spanning blijven staan van de vragen, van de voors en de tegens. Zodat je, in dit geval, de angst kunt ervaren en doorleven, en hem herkennen als dat wat hij is: een slechte raadgever.

“Wie een kind als dit opneemt in mijn Naam neemt Mij op; en wie Mij opneemt neemt niet Mij op, maar Hem die mij gezonden heeft.” Misschien werd de mentaliteit die we voor dit handelen nodig hebben wel het beste verwoord door Sasun. Hij vertelde me dat de eerste woorden die hij in het Nederlands leerde 'alsjeblieft' en 'dankjewel' waren – maar ook iets anders, een uitdrukking die hij mooi was gaan vinden door haar beknoptheid: Komt goed. Ik geloof niet dat Jezus daar iets aan toe te voegen zou hebben. Komt goed.